de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

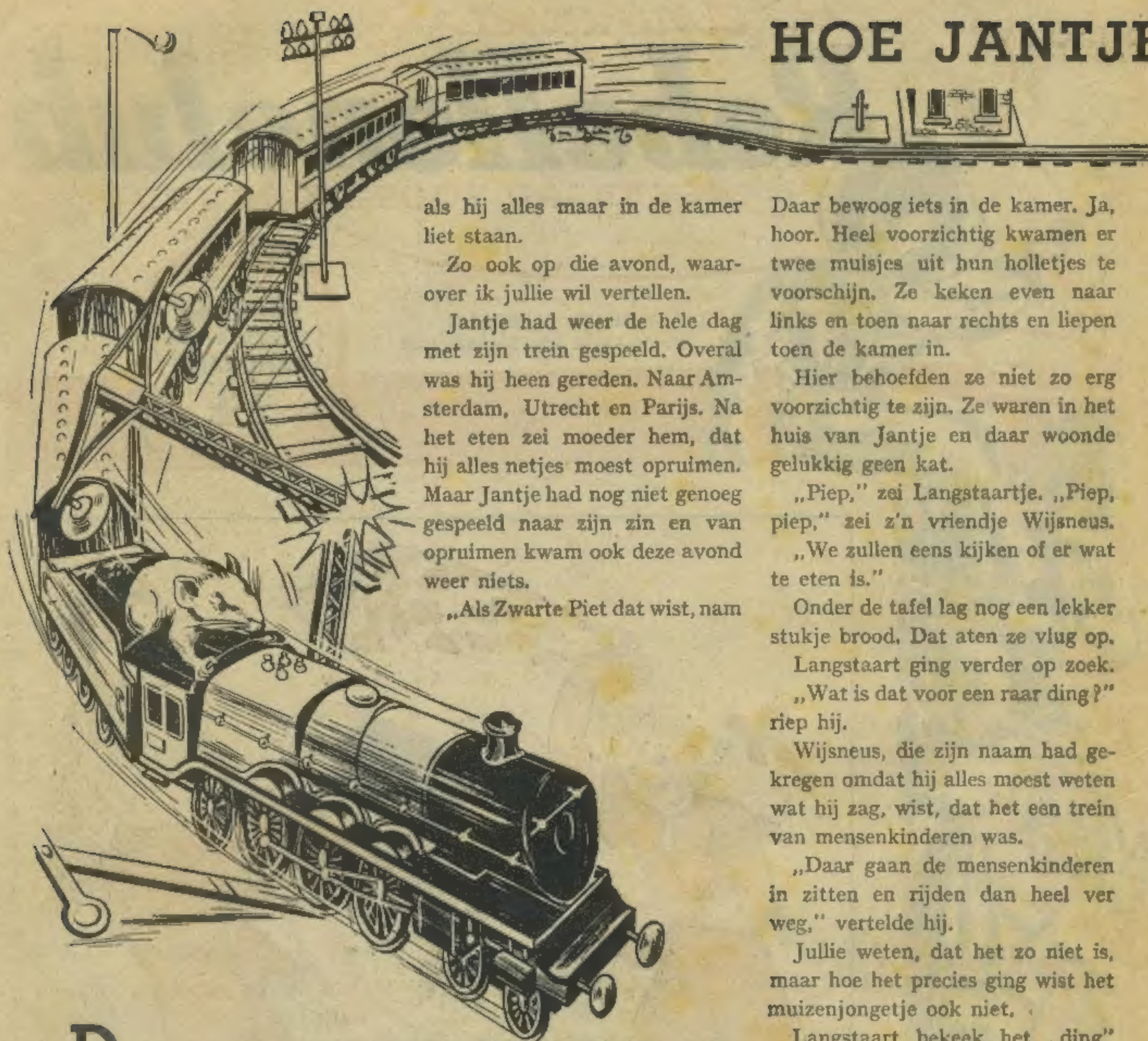
DERDE JAARGANG
No 50 — 12 DECEMBER 1952

„WAKKER WORDEN, JAN!"

HOE JANTJE

Dit jaar had Sint Nicolaas Jantje wel heel goed bedacht.

Op 6 December, toen Jantje opstond, stond er voor de schoorsteen een grote doos waar een prachtige trein met rails en seinpalen in zat.

Wat was Jantje daar blij mee. Hij danste de kamer rond en vergat bijna een liedje te zingen als dank.

De hele dag had hij er mee gespeeld en 's avonds voordat hij naar bed ging, had hij alles weer netjes ingepakt en weggezet.

Maar Sint Nicolaas was alweer in Spanje en Jantje vergat nogal eens zijn speelgoed op te ruimen.

Vader had hem al vaak gewaarschuwd, dat er wat stuk zou gaan als hij alles maar in de kamer liet staan.

Zo ook op die avond, waarover ik jullie wil vertellen.

Jantje had weer de hele dag met zijn trein gespeeld. Overal was hij heen gereden. Naar Amsterdam, Utrecht en Parijs. Na het eten zei moeder hem, dat hij alles netjes moest opruimen. Maar Jantje had nog niet genoeg gespeeld naar zijn zin en van opruimen kwam ook deze avond weer niets.

„Als Zwarte Piet dat wist, nam hij je hele trein weer mee en gaf hem aan een ander kind, dat er wat zuiniger op zou zijn," bromde vader.

De klok sloeg en moeder kwam Jantje halen om hem naar bed te brengen. Voor opruimen was het nu te laat geworden. Zijn trein stond nog op de rails.

In zijn bed dacht Jantje nog even aan de woorden van vader.

Gelukkig maar, dat Spanje heel ver weg is, dacht hij en sliep in.

Het was nacht. Heel stil was het in huis. De maan gluurde even door de ruiten, maar zag, dat iedereen rustig sliep.

Iedereen?.... Wat was dat? Daar bewoog iets in de kamer. Ja, hoor. Heel voorzichtig kwamen er twee muisjes uit hun holletjes te voorschijn. Ze keken even naar links en toen naar rechts en liepen toen de kamer in.

Hier behoefden ze niet zo erg voorzichtig te zijn. Ze waren in het huis van Jantje en daar woonde gelukkig geen kat.

„Piep," zei Langstaartje. „Piep, piep," zei z'n vriendje Wijsneus.

„We zullen eens kijken of er wat te eten is."

Onder de tafel lag nog een lekker stukje brood. Dat aten ze vlug op.

Langstaart ging verder op zoek.

„Wat is dat voor een raar ding?" riep hij.

Wijsneus, die zijn naam had gekregen omdat hij alles moest weten wat hij zag, wist, dat het een trein van mensenkinderen was.

„Daar gaan de mensenkinderen in zitten en rijden dan heel ver weg," vertelde hij.

Jullie weten, dat het zo niet is, maar hoe het precies ging wist het muizenjongetje ook niet.

Langstaart bekeek het „ding" aan alle kanten.

„Zouden wij daar ook mee kunnen rijden?" vroeg hij.

„Nee, natuurlijk niet," lachte Wijsneus. „Wij weten toch niet hoe dat moet!"

„Kom, ga nu maar mee," liet hij er op volgen.

Maar Langstaart wilde ook wel eens rijden in een trein en hij kroop in het huisje van de locomotief.

Het was wel een beetje klein, maar omdat hij nog maar een jong muisje was kon hij er toch net in.

Hij keek door het raampje en riep: „Dag, Wijsneus, ik rijd naar het huis van de bakker."

Natuurlijk gebeurde er niets.

LEERDE ZIJN SPEELGOED OP TE RUIMEN

Het begon Langstaart al gauw te vervelen en na een poosje wilde hij er weer uit kruipen.

Maar dat ging niet zo gemakkelijk. Hij draaide en wrong en merkte niet, dat zijn staart om de rem van de locomotief zat.

Juist wilde hij er uit klimmen, toen.... rrrrt! Daar reed de trein weg. O, wat schrok dat muisje toen.

Hij piepte angstig en probeerde er uit te stappen. Maar de trein reed door. Langs stations, seinpalen en over wissels. Een van die wissels stond niet goed en met een bons reed de trein van de rails af.

Hij reed verder over het kleed en het zeil, recht op de kachel af. Langstaart deed z'n ogen dicht van angst.

En toen.... boem! De locomotief was met een harde bons tegen de kachel opgereden en stond stil.

Wijsneus, die het angstig piepen van zijn vriendje had gehoord, kwam hem te hulp.

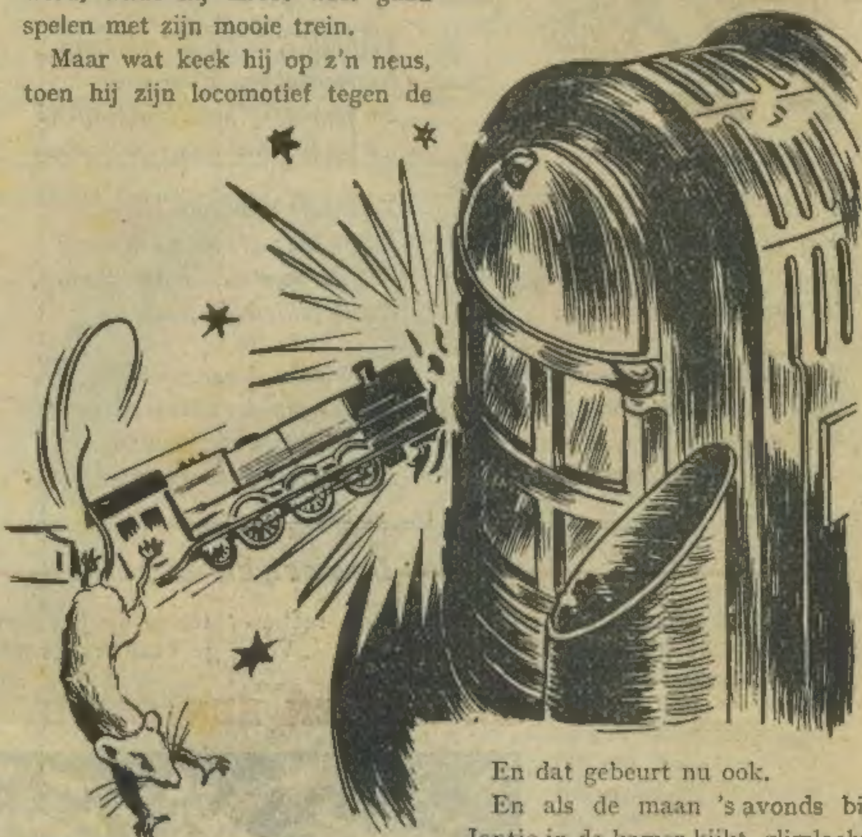
Nu was Langstaart spoedig uit het huisje.

Hij stond te beven op zijn pootjes en zijn puntsnuitje trilde nog van de schrik.

Nee, zo'n mensentrein was niets voor een muis. Hij keek niet eens meer naar de locomotief en rende vlug naar z'n holletje.

Toen Jantje 's morgens wakker werd, wilde hij direct weer gaan spelen met zijn mooie trein.

Maar wat keek hij op z'n neus, toen hij zijn locomotief tegen de kachel vond met een grote deuk er in. De tranen kwamen hem in de ogen. Hij begreep er niets van.

Gelukkig kon vader de deuk er weer netjes uithalen, maar eerst had Jantje moeten beloven in 't vervolg zijn speelgoed netjes op te ruimen voordat hij naar bed ging.

En dat gebeurt nu ook.

En als de maan 's avonds bij Jantje in de kamer kijkt, glimlacht hij, want alles is nu netjes opgeruimd.

En daar is ook Langstaart blij om, want voor treinen is hij bang.

J.B.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

't Poedeltje en de poes

DOOR J. HEILOO

't Is de kleine zwarte poedel,
Die zo plotseling verscheen,
Evelientje's nieuwe hondje;
Petertje mauwt kwaad: „Ga heen!"

Trippeltje, de poedel, trekt zich
Niemendal van Peter aan,
En verkondigt hem, luid blaffend:
„'k Ga hier niet voor jou vandaan."

Na dit lesje kruipt het poesje
Heel gedwee weer in zijn mand,
En de poedel zoekt zijn mand op,
Die staat aan de and're kant.

Petertje, 't angorapoesje
Van mijn nichtje Evelien,
Is niet in zijn beste stemming,
't Is hem zo al aan te zien.

Kijk hem daar toch eens staan blazen,
Ai.... zijn staart wordt dik van nijd;
Wat zou wel de oorzaak wezen
Van zijn opgewondenheid?

Evelientje komt eens kijken,
Roept dan: „Is het nu al fout?
Nu, dat moet toch anders worden,
Als ik jullie beide houd.

Jullie moet elkaar verdragen,
Anders gaat het telkens mis,
En het is toch niet plezierig,
Als er steeds maar ruzie is?"

Petertje is wat jaloers nog,
't Gaat snel over, alles went,
En dan mauwt hij tot de poedel:
„'k Ben toch blij, dat jij hier bent."

En nu zijn ze dikke vrienden,
Eten samen uit één bak,
Slapen doen ze zelfs in één mand
Allebei op hun gemak.

Leerrijke Lessen

DE KAT EN EEN OUDE RAT

Er was eens een kat, die berucht was onder het muizen- en rattenvolk. Ze had al menige muizenslachting op haar geweten en het was zover gekomen, dat de muizen niet meer uit hun holletjes durfden te kruipen. Ook de ratten lieten zich niet zien. Toen verzon die kat een list. Ze rolde de punt van haar lange staart rond een dunne balk en liet zich met de kop omlaag hangen.

Een muis, die voorzichtig om het hoekje had geloerd, rende terug en riep: „De kat is dood, de kat is dood. De baas heeft haar opgehangen!"

Maar een oude rat, die al menige veldslag had meegemaakt en in een van de laatste oorlogen zelfs haar staart was kwijtgeraakt, schudde haar oude rattenhoofd en zei: „Vertrouw die kat niet. Als je 't mij vraagt, zit daar weer iets achter. Het is niet natuurlijk, dat die kat daar hangt te bengelen. Wacht nog enige dagen, dan hebben jullie zekerheid...."

Doch de muizen waren veel te opgewonden. Ze renden als dollen achter en over elkaar, gingen kopje duikelen vlak onder de kat. Totdat er tien, vijftien bij elkaar waren.

Boem.... daar plofte de kat op haar vier pootjes vlak op de muizen en het waren maar een paar zielige muisjes die ontkwamen.

De oude rat had gelijk gekregen. Hij wist uit ervaring, dat een beetje wantrouwen en wijs inzicht de moeder zijn van de veiligheid. En dat schijn, hoe verleidelijk hij er ook uit mag zien, toch altijd kan bedriegen.

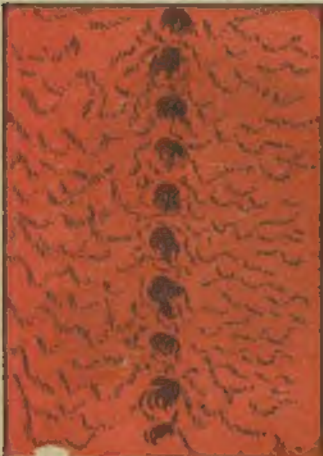
ONZE WONDERE WERELD

POTIGE MUZIKANTEN

EEN KREKEL IS EEN VIOLIST IN HET KLEIN. HOE HIJ ZIJN "NOTEN" VOORTBRENGT, IS VRIJ VREEMD, MAAR HIJ DOET HET OP ZIJN EIGEN MANIER.

DE VLEUGELS VAN EEN KREKEL HEBBEN EEN BIJZONDERE BEDEKKING EN BIJ HET MUSICEREN BEWEEGT HIJ DE WIGVORMIGE ACHTERPOTEN OP EN NEER LANGS DE RAND VAN ZIJN VLEUGELS. DIE ACHTERPOTEN ZIJN MIN OF MEER GETAND.

DOOR HET "ZAGEN" LANGS DE VLEUGELRANDEN RAKEN DE FIJNE VEZELTJES, DIE DE VLEUGELS BEDEKKEN, AAN HET TRILLEN EN BRENGEN KLANKEN VOORT.

BIJ ANDERE SOORTEN WORDT HET GELUID VOORTGEBRACHT DOOR HET OVER ELKAAR SCHUREN VAN BEIDE VLEUGELS. HET DEKLAAGJE BESTAAT HIER UIT EEN VIERKANT, WAARONDER EEN GLANZEND DOORZICHTIG VLIES IS GESPANNEN. OOK DE RANDEN VAN DIT KADER ZIJN GETAND. HET LIJKT OP EEN SOORT TAMBOERIJN.

KREKELS EN SPRINKHANEN HEBBEN OOK OREN. HEEL BIJZONDERE. ZE ZITTEN NIET AAN DE KOP MAAR AAN DE EERSTE RING VAN HET ACHTERLIJF OF OP DE POTEN, DICHT ONDER DE KNIE. ZE HEBBEN DE VORM VAN DIEPE GROEVEN, AAN DE BINNENZIJDE GESLOTEN DOOR EEN ZACHT (TROMMEL)VLIES.

De winterzit
VAN DE BIJEN

Naarmate het meer winter wordt, wordt het ook stiller in de natuur.

De vogels zijn naar hun winterkwartieren vertrokken, veel insecten zijn tijdens het vochtige weer en de eerste nachtvorsten gestorven, terwijl nog andere diep in de grond wegkruipen om zich tegen de koude te beschermen.

Op een geheel bijzondere manier blijven de bijen gedurende de winter over. Ik bedoel nu de bijen, die door de imkers worden gehouden in korven en kasten.

Voordat de mens zich met de bijen ging bemoeien, leefden deze insecten in holle bomen. Er werd toen nog lang niet zo voor de bossen gezorgd als tegenwoordig en dus waren er ook veel meer holle bomen dan nu. De bijen verzamelden gedurende de zomer honing en brachten die in hun nestbomen. Dat was dan voor de winter. De bijen en ook alle andere insecten kunnen namelijk in de winter helemaal niet uitvliegen. 't Zijn koudbloedige dieren, die de warmte in hun lichaam grotendeels rechtstreeks van de zon ontvangen. En omdat het 's winters dikwijls erg koud is, blijven ze dus binnen. Ze houden echter geen winterslaap, zoals sommige andere insecten en nog wel grotere dieren als vleermuizen, egels, kikkers enzovoort.

Het voedselverbruik is in de winter wel niet zo groot, maar zonder voedsel zouden ze toch absoluut doodgaan.

Als de bijen in Augustus en September een hoeveelheid honing in de korf of kast hebben verzameld, dan neemt de imker hun dit zo goed als allemaal af. In plaats van die honing voert de imker nu in September en October aan de bijen suiker. Hij lost deze suiker op in kokend water en geeft daarvan iedere dag een flinke voederbak vol aan zijn bijen. De bijen halen dat heel keurig op en bergen het net als honing op in de raten. Een kast met bijen krijgt zo ongeveer twintig pond suikerwater. Ze kunnen zich dan de gehele winter tot Maart-April wel redden. Begint het echt te vriezen, dan moet dit voeren afgelopen zijn. De bijen gaan nu allemaal dicht op elkaar in een ronde tros bij elkaar zitten vlak tegen het voedsel aan. Op de ene tekening hierbij zie je een korf doorgesneden. Vooraan bij V is het vlieggat; daar vliegen ze dus door naar buiten. In de korf hangen de raten. Boven en achter in de korf zit nu het voedsel en de bijen zitten vooraan in een ronde bol voor het vlieggat en tegen het voer aan.

De bijen, die vlak bij het voer zitten, geven dit ook door aan de andere bijen. Natuurlijk raakt dan langzamerhand het voedsel op. De bijentros gaat dan mee naar achteren en naar boven in de korf en blijft zo aangesloten met het voer.

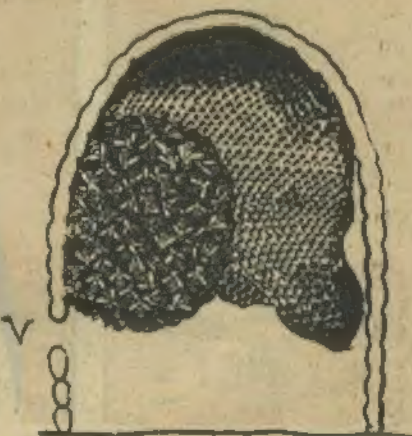

Vooral in bijenkasten raken ze bij plotseling invallende strenge vorst soms van het voer af. Ze sterven dan van honger en koude.

De bijen zijn het zich wel niet bewust, maar toch doen ze er heel verstandig aan, dat ze in een ronde tros, dus in een bolvorm, bij elkaar gaan zitten gedurende de winter. Jullie hebben allemaal wel eens gehoord van oppervlakte en inhoud. En nu is het zo, dat een bol bij de grootste inhoud de kleinste oppervlakte heeft. Die kleinste oppervlakte betekent dat de bijen in een bolvorm het beste warm kunnen blijven. Je moet weten, dat het in een korf of kast koud kan zijn, zelfs wel kan vriezen.

Je zult nu nog wel vragen: maar hoe blijven de bijen in de winter nu voldoende warm? Er schijnt in de korf of kast toch helemaal geen zon?

Die warmte ontlenen de bijen aan het voedsel. Als het voedsel, in dit geval de suiker, in de bijenmaagjes verteert, komt er warmte vrij uit dat voedsel. Dat ondervinden wij mensen ook als we eten. En je weet bijvoorbeeld heel goed, dat pannekoeken in dat opzicht een beter voedsel zijn dan brood of iets anders, omdat in pannekoeken veel vet zit.

Toch koelen de bijen nog wel af in de winter, ook al zitten ze mooi in een tros. Hun lichaamstemperatuur daalt regelmatig tot ongeveer negen graden Celsius. Maar als de temperatuur zover is gedaald, komen de bijen plotseling sterk in beweging. Je kunt ze dan buiten de korf of kast horen zoemen. Ze nemen hierbij wat voedsel op en hierdoor en door de felle bewegingen loopt hun lichaamstemperatuur snel op tot drieëntwintig graden Celsius. Voor voedsel moet de imker dus zorgen. Voor de rest redden de bijen zich wel.

De gehele winter zitten ze mooi rustig binnen tot in het voorjaar de zon weer warm begint te schijnen. Dan komen ze weer naar buiten om te spelen in de lentezon.

J. B. M. v. d. B.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

Er bestaan — aldus meester Dierx — ook vadersnamen, die uit dubbele mansnamen bestaan; dat zijn dan ofwel twee echte mansnamen ofwel een mansnaam met een nadere bepaling, bijvoorbeeld Jongepier: jonge Pieter. Laten we deze keer eens een paar vadersnamen nader bekijken, welke uit twee echte mansnamen bestaan. Zulke namen zijn onder andere: Coppejans, Coppieters, Koopmeiners, Kortjanse, Kortooms, Perclaes.

ACHTERNAMEN

Zo op het eerste gezicht zal men hier de dubbele mansnaam veelal niet herkennen; toch is er niet de minste twijfel mogelijk, dat we hier telkens met twee echte mansnamen te doen hebben. Cop en Koop waren vroeger gewone afkortingen van Jacob; persoonlijk hebben we nog iemand gekend, die Koop de Koning heette. Als achternaam heeft de naam Koop in de muziekwereld een goede klank. Cop vormde ook de familienamen Cops, Kops, Koppes, Koppen, Coppens en Cobben. Zo worden dus de namen Coppejans, Coppieters en Koopmeiners duidelijk; de eerste is de vadersnaam van Jacob en Jan, de tweede van Jacob en Pieter en de derde van Jacob en een verbasterd Meindert, Meinhard.

In het eerste lid van Kortjanse en Kortooms moeten we een afkorting zien van Koert, Koenraad. Kortjanse is dus de vadersnaam van Koenraad-Jan; Kortooms de vadersnaam van Koenraad-Oom. Oom als voornaam kennen we niet meer; 't is een afkorting van Ommo, wat weer de roepnaam is van Ommar, met betekenis: beroemd om zijn rijkdom. Perclaes is een samentrekking van Peter-Claes.

Aanmerkelijk groter in aantal dan de dubbele vadersnamen zijn de dubbele namen, welke uit een mansnaam met een bepaling bestaan. De volgende keer zal ik daarvan enkele voorbeelden geven.

EEN ZOON VAN LEIDEN

Het was omstreeks eind Mei 1494 dat Lukas van Leiden in de stad wier naam hij droeg werd geboren. Huig Jakobsz., zijn vader, leerde hem voor het eerst verf en penseel hanteren, maar spoedig kwam hij onder veel kundiger leiding. De kleine Lukas was zo begaafd en pienter dat hij, toen hij negen jaar was, al gravures maakte, die hij zelf uitvond, en hoe meer vorderingen hij maakte, hoe meer hij ook van zijn kunst ging houden. Terwijl andere jongens van zijn leeftijd gingen koten of balslaan, nam hij kool of krijt of penseel en werkte. Hij ging mensen, vee, landschappen en huizen schilderen en als hij 's avonds moe thuiskwam, ging hij nog tot laat in de nacht zitten tekenen of snijden. Was het een wonder, dat hij er slecht en bleek uitzag en dat zijn moeder hem bezorgd aanmaande het wat rustiger aan te doen? Maar Lukas wilde niet rusten. De kunst brandde in hem als een koorts. Toen hij twaalf jaar was, schilderde hij op doek De historie van Sint Hubrecht, de patroon der jagers, en hij kreeg er evenveel goudstukken voor als hij jaren telde. Drie jaar later schilderde hij zijn negen passiestukken en op zestienjarige leeftijd zijn Ecce Homo (Zie de mens). Toen ging hij reizen, maar bij zijn terugkeer was hij doodziek. Hij verbeeldde zich zelfs dat jaloerse kunstbroeders probeerden hem te vergiftigen. Jaar na jaar moest hij het bed houden en twee dagen voor zijn dood sukkelde hij nog eens naar buiten om de zon te zien. Toen ging hij weer op zijn bed liggen en voltooide zijn laatste gravure, de Pallas. Op negenendertigjarige leeftijd, de leeftijd waarop anderen soms pas beginnen, was zijn kracht opgebruikt.

BAS EN BES

Moe, koud en hongerig bereikten Bas en Bes een klein stadje. Een ogenblik zelfs dachten ze niet aan Stekel, die hen nog steeds nazat en bekommerden ze zich alleen om voedsel

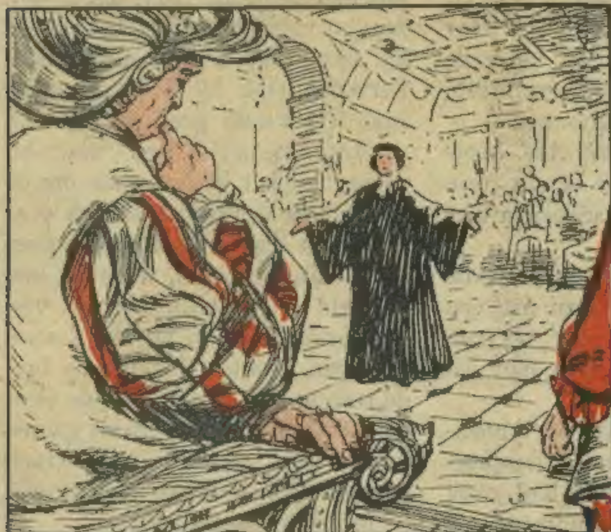

DE KOOPMAN VAN VENETIE

NAAR HET BEROEMDE TONEELSPEL VAN SHAKESPEARE

Voor het gerechtshof van Venetië bleef Shylock, nadat hij Bassanio's aanbod om tweemaal het bedrag van de oorspronkelijke schuld te betalen, had afgeslagen, een pond van Antonio's vlees eisen. In de schuldovereenkomst had Antonio zich bereid verklaard deze boete te betalen, als hij op de bepaalde dag niet de drieduizend dukaten kon teruggeven, welke hij van hem geleend had. Portia, vermomd als een jonge advocaat, vraagt thans Shylock genade te laten gelden. De doge luistert aandachtig naar haar pleidooi.

13. Portia ging voort: „Waarom gij genadig zijn moet? Omdat genade een hemelse gave is, een dubbele zegen, waarmee hij gezegend wordt, die genade geeft, en hij, die genade ontvangt. Machtig is genade, machtiger dan de troon en de kroon en de schepter van koningen, want zij vertegenwoordigen slechts een macht van tijdelijke aard, maar genade, medelijden troont in het hart en is daarvan de meester.

14. Genade is een weldaad van God en allen hebben we Zijn genade nodig. Daarom, Shylock, nu staat ge op uw recht, maar denk er aan dat, als steeds recht geschieden moet, ieder onzer schuld heeft uit te boeten en om genade heeft te smeken. Ik vraag nog eens: verzacht uw eis. Maar als ge er bij blijft, dan zal het gerechtshof van Venetië strikt rechtspreken tegen deze koopman!"

15. Shylock bleef op naleving van de overeenkomst staan. Toen vroeg Portia, of Antonio de schuld betalen kon, die hij had aangegaan, en Bassanio antwoordde: „Zeker; ik heb het hem hier voor het hof aangeboden, zelfs tweemaal het bedrag en als dat nog niet genoeg is, wil ik het wel vertienvoudigen." En hij smeekte de jonge advocaat, voor wie hij Portia hield, ten gunste van Antonio te beslissen.

16. Maar Portia antwoordde: „Geen rechter in Venetië kan buiten de wet beslissen. Dat zou ontzettende gevolgen voor de staat hebben." Shylock juichte en riep uit: „Wijs zijt gij, o jonge rechter!" Portia vroeg nu het contract te mogen zien en erkende toen, dat de woekeraar met recht een pond vlees kon eisen, gesneden dicht bij het hart. En nog eens vroeg ze: „Neem driemaal uw geld, Shylock!"

De verwisselde

Er was eens een kasteelheer, die zó verschrikkelijk rijk was, dat hij het land en al de huizen van een heel dorp bezat. Hij liet de arme dorpsbewoners echter zoveel pacht betalen, dat ze niet wisten hoe het bij elkaar te sparen. Vooral een goedhartige bakker, die tien kinderen had, kon slechts met grote moeite de pachtsom betalen.

Nu woonde er in hetzelfde dorp een vriendelijke schoenmaker, die graag grappen uithaalde. Hij lapte de schoenen van arm en rijk en zowel de fijne leren schoenen van de kasteelheer als de zware werklaarzen van de bakker kwamen in zijn werkplaats terecht. Vandaag was hij óók aan het hameren en goedgemutst floot hij een deuntje. Opeens kreeg de schoenlapper een ondeugende inval! Op de plank stonden twee paar schoenen naast elkaar. De grove vetleren laarzen van de bakker en de fraaie lakschoenen van de kasteelheer.... Inwendig schuddend van het lachen, doch met een ernstig gezicht, liet de schoenmaker door zijn knechtje de laarzen aan het kasteel en de verlakte schoenen bij de bakker bezorgen. De lakei, die het schoeisel in ontvangst nam, trok een verbaasd gezicht. Wat waren dat nu voor schoenen voor zijn meester? Maar omdat hij gewend was aan allerléi grillen en rare invallen van de kasteelheer, pakte hij het paar met een vies gezicht aan en zette het voor de deur van zijn heer. Misschien was het wel een nieuw soort wandelschoenen, die de rijke man zich had gekocht....

Toen de kasteelheer de volgende morgen de werkmansschoenen voor zijn slaapkamerdeur ontdekte, werd hij razend van woede en trok driemaal aan het zijden schellekoord.

„Wat heb je daar voor laarzen!" bulderde hij tegen de verschrikte dienaar, die kwam aanrennen.

„Ja, uwe edele edelheid," stotterde deze, „ik dacht al dat uwe edele edelheid deze schoenen niet kon dragen...."

„Wát niet dragen," schreeuwde zijn meester, die het nooit met een bediende eens wilde zijn, „ze zijn uitstekend, ze zijn alleen niet gepoetst, uilskuiken!"

De dienaar snelde weg om schoenpoets te halen en toen hij de schoenen glanzend gewreven had, trok de kasteelheer ze brommend en grommend aan, hoewel ze hem hevige pijn aan de voeten bezorgden.

De bakker had in die tussentijd de fijne schoenen van de kasteelheer ontvangen. Dit paar is héél wat beter dan het paar, dat ik aan de schoenlapper gegeven heb, dacht hij slim. Dat is een goede ruil! Tevreden trok hij de lakschoenen aan. Het kwam goed uit, dat hij vandaag zo netjes was, want hij wilde naar het kasteel gaan om de kasteelheer te vragen, of hem deze maand de hoge pachtsom kon worden kwijtgescholden, want hij kon het geld niet missen. Tot zijn verwondering liep hij, bij het kasteel gekomen, zonder aarzelen de brede trap op, die alleen voor de eigenaar van het slot en diens gasten bestemd was, terwijl hij anders toch gewend was de achteringang voor de bedienden te gebruiken.

De lakei, die opendeed, keek naar de voeten van de bakker en omdat deze in fraaie lakschoenen gestoken waren, dacht hij, dat hij met een gast te doen had en liet hem binnen. Toen hij zich evenwel verwijderde om de „gast" aan te dienen, liep deze tot zijn eigen verbazing door naar de kamer van de kasteelheer en ging in diens geborduurde stoel zitten....

De kasteelheer was er niet. Deze strompelde langs de weg en iedere minuut dat hij verder liep, deden zijn voeten meer pijn. Hij bemerkte

schoenen

ook iets eigenaardigs, want zijn benen wilden steeds maar in de richting van het huis van de bakker lopen. Tenslotte stond hij, voor hij het verhinderen kon, voor de verveloze deur van diens winkeltje en wandelde naar binnen. Een troepje armoedig geklede kinderen staarde hem aan en een vermoeide vrouw stond in het achterhuis aan de wastobbe. Toen de kasteelheer een zitplaats zag, al was dit maar een krukje waarop de teil had gestaan, kon hij het niet langer uithouden en kreunend viel hij er op neer, terwijl hij over zijn pijnlijke benen wreef.

De arme vrouw schrok hevig,

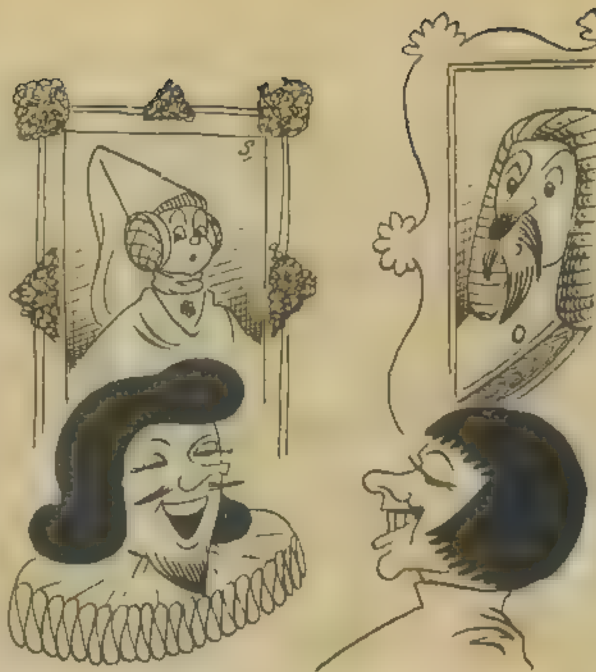
toen ze de deftige heer daar zo steunend zag zitten, en angstig vroeg zij wat er aan scheelde.

„Die schoenen," riep hij wanhopig uit. „Ik kan ze niet langer dragen!"

Toen de vrouw een blik wierp op de voeten van de bezoeker, gaf zij een kreet van verbazing. „Dat zijn de laarzen van mijn man," zei zij verwonderd.

„O, o," kreunde de kasteelheer, die zijn hele deftigheid vergeten scheen, „trek die marteldingen van mijn benen!" en de verschrikte vrouw begon haastig de veters los te rijgen.

De voeten van de ongelukkige wandelaar waren helemaal gezwollen en bedekt met blaren, zodat de goede vrouw 'er snel wat genezende olie op smeerde. De kasteelheer was zó dankbaar voor de hulp, die zij hem bood, dat hij haar een beurs met goudstukken overhandigde en de weg naar huis weer insloeg. Alleen, hij liep op blote voeten.... De vetleren laarzen droeg hij in de hand.

Nog een beetje strompelend sloop hij, zonder dat iemand hem had gezien, de achtertrap op naar binnen en opende voorzichtig zijn kamerdeur. Daar zag hij de bakker in zijn stoel zitten! Deze vloog hevig verschrikt overeind en mompelde iets van „zijn pacht niet helemaal te kunnen betalen". Toen rolden de verbaasde man bijna de ogen uit het hoofd, want de trotse kasteelheer sloeg hem kameraadschappelijk op de schouder en zei: „Man, je hoeft mij geen cent pacht meer te betalen en je mag voor niets wonen in mijn huisje. Als je op zulke schoenen moet lopen, betaal je al genoeg!"

De bakker begreep er niet veel van, maar hij was zó blij, dat hij een luchtsprong maakte van plezier. Hierdoor vielen de lakschoenen van de kasteelheer van zijn voeten, want ze waren hem een beetje te groot. De kasteelheer zag het.

„Ach," riep hij uit. „Nu begrijp ik het. De schoenmaker heeft bij ongeluk onze schoenen verwisseld." En hij legde het geval aan de bakker uit. Toen lachten de deftige kasteelheer en de eenvoudige bakker samen hartelijk en de familieportretten aan de muur keken hevig verschrikt. Want ze hadden nog nooit meegemaakt, dat een kasteelheer samen lachte met een bakker....

Het hele dorp kreeg vermindering van pacht, want de broodbakker had een goed woordje voor zijn vrienden gedaan en de kasteelheer werd een bemind man. Hij had één enkele dag in de schoenen van een bakker gestaan en daarvan had hij veel geleerd. T. K.-F.

ZO TERLOOPS...!

Het zoeken naar petroleumhoudende grond in de moerassen van Louisiana wordt bemoeilijkt, doordat de weke grond geen zware lastauto's kan dragen. Men heeft er iets op gevonden door een soort auto's te bouwen, die op grote stalen maar holle trommels rusten en die door twee vliegtuigmotoren worden gedreven.

De fregatvogel behoort wel tot de zwemvogels, maar kan helaas niet zwemmen. Daarentegen kan hij bijzonder hoog, lang en ver vliegen. Doordat hij slechts korte poten heeft en bijna geen zwemvliezen, kan hij te land en ter zee niet van een vlak voorwerp opstijgen; hij zit daarom veel in bomen, op raas ensovoort.

De kleine knutselaar

EEN KAPJE

Het materiaal hebben we ditmaal in de natuur gezocht.

Wat het voorstelt? Acht maal een takje van een rozestruik; dit leggen we op dezelfde manier als de tekening laat zien. Maar het spreekt vanzelf, dat we eerst wat proeven doen, alvorens het mooie papier er aan te wagen.

We nemen een stukje zacht groen of blauw tekenpapier, doorschijnend, anders laat de lamp niet voldoende licht door.

Gebruik de takjes, vers geplukt; dan is de bewerking beter; leg ze plat neer en druk ze stevig aan.

Wat plakkaatverf met water aanmaken op een oud schoteltje. Groen voor de groene kap en lichtblauw voor de blauwe. De verf mag niet te waterig zijn, maar ook geen dikke stroop.

Dan nemen we een tandenborstel met harde haren. Die dopen we in de waterverf en smeren die heen en weer over een zeefje, recht boven de bladeren.

Dit zeefje kan een stukje horregaas zijn, waarmee het veel gemakkelijker werken is.

Het spreekt vanzelf, dat je de plaatsen, die geen verf mogen hebben, eerst afdekt met papier, dat je knipt in de gewenste vorm.

Is dit heen en weer strijken naar wens gelukt, zodat er voldoende verf op zit, dan de blaadjes er voorzichtig afhalen. Als je 't goed gedaan hebt, hebben de blaadjes zich keurig afgetekend op de geverfde ondergrond.

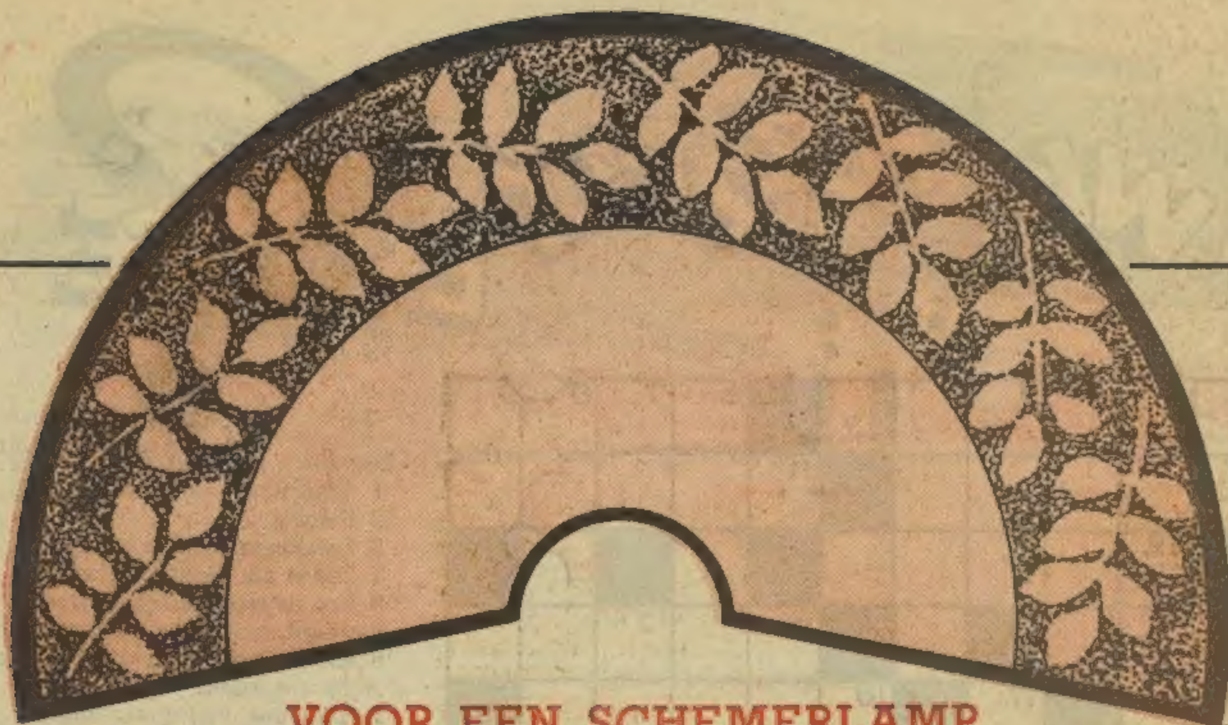
TEKENFILMPJES

De 13 tekeningen hebben we op dezelfde grootte of iets groter over te brengen op een stevig papier, geen karton, maar zo iets als een visitekaartje. De stukjes op elkaar leggen met no 1 bovenop.

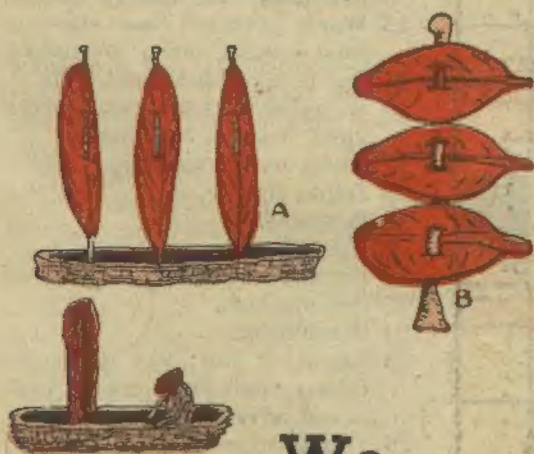
Het smalle, zwarte gedeelte plakken we vast. Dit geldt voor alle bladzijden.

Bladeren we nu met duim en vinger de blaadjes *snel* om, dan zien we de bal naar de muur gaan en weer naar het mannetje terugkomen.

Bewerk hierbij ook andere tekeningen en figuren. Bijvoorbeeld een hond en een stukje worst, of een kat en een muis, enzovoort.

VOOR EEN SCHEMERLAMP

We maken bootjes

Het materiaal hiervoor bestaat uit boomschors en bladeren van de een of andere boom. Ook zijn er de stelen van de kastanje in verwerkt; dus het is alles uit de natuur wat de klok slaat.

A laat de stukken boomschors zien, die we desnoods met een mes wat bijsnijden. De masten zijn echter de stelen van de kastanje, waaraan de bladeren in de lengte zijn geprikt (B en A).

B laat nog eens een zeil zien, gemaakt van drie stevige bladeren en een kastanjesteel.

C stelt een bootje voor, dat alleen uit boomschors bestaat. Kijk maar eens goed en je kan niets anders ontdekken dan de twee armen, die een paar kromme takjes zijn. Met dit alles is het hoofdzaak, de mogelijkheden te leren zien, die een stuk boomschors biedt. Een mes moet er zo weinig mogelijk aan te pas komen.

Wat maken we van dennetakjes?

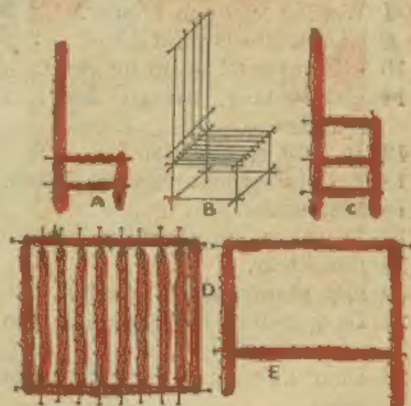
Natuurlijk poppenmeubeltjes zoals onze tekeningen laten zien.

A stelt een stoel voor, ook B, maar die heeft een leuning er bij. D en E zijn het blad en de poten van een tafel.

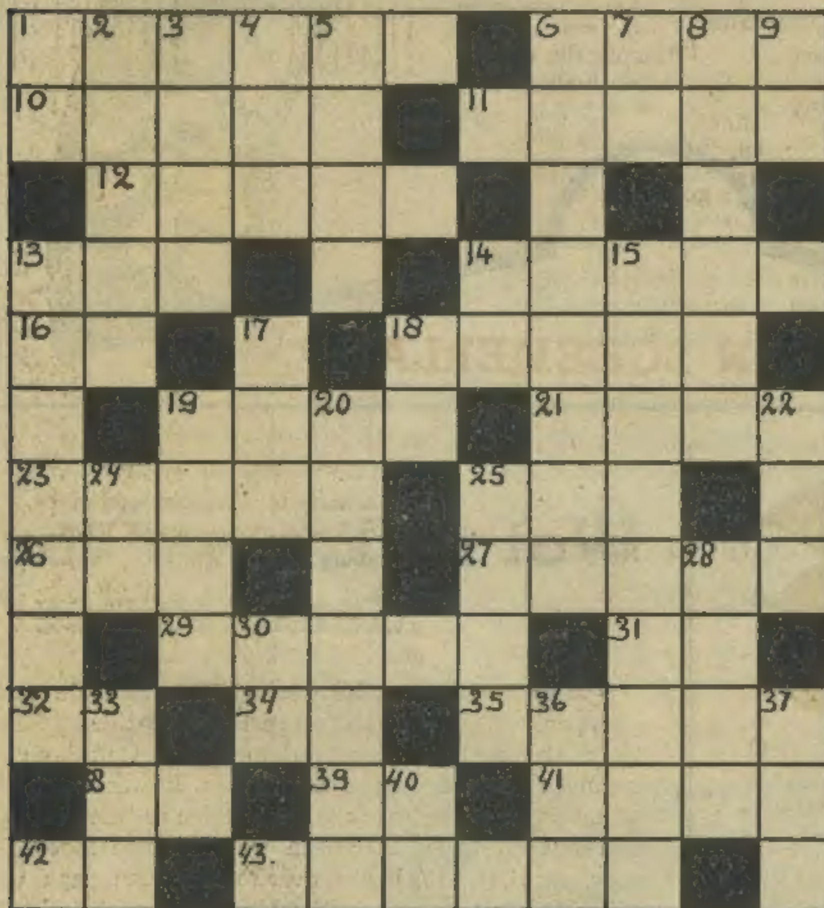
Het moeten jonge dennetakjes zijn zonder naalden en tevens vers, want zijn ze dor en droog geworden, dan vallen zij moeilijk of helemaal niet te bewerken.

Dus die verse takjes gaan we met spelden bewerken, precies zoals tekening B laat zien. De stoel is hier zo getekend, dat de spelden overal buiten steken. Ook A en C laten dit nog zien. In werkelijkheid druk je die spelden er helemaal in.

Hebben we de eerste moeilijkheden overwonnen, dan gaan we de tafel maken. Viermaal de kant E en eenmaal het blad D. Zelf kunnen jullie dan wel meer modellen bedenken.

WIE PUZZELT ER MEE?

KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:

1 Woning van een koning.
6 Niet warm en niet koud.
10 Ligt op tafel of op de vloer.
11 Het is lang, wit en het kan branden.
12 Je hebt er tien van.
13 Eetbare vrucht van een boom.
14 Niet onder.
16 Jongensnaam afkorting.
18 Een kleur.
19 Een plomp, sterk roofdier.
21 De opgooi bij het begin van een voetbalwedstrijd.
23 Daar kun je al het nieuws in lezen.
25 Ander woord voor huid.
26 Getal.
27 Een verzameling mensen of dieren.
29 Als je dat moet betalen, kom je er niet zo best af.
31 Afkorting van: na Christus, bijvoorbeeld bij een jaartal.
32 Twee letters van rok.
34 Deel van een mast.
35 Rivier vlak bij Utrecht.
38 Afkorting van namelijk.
39 Deftig woord voor u.
41 Betekent letterlijk: ik verbied. Een recht om te beletten, dat een bepaald voorstel wet wordt. Bestaat uit de letters van voet.
42 Blijft over als iets verbrand is.
43 Zit aan de fiets en ook onder aan de piano.

Van boven naar beneden:

1 Afkorting van paardekracht.
2 Eeuwig.
3 Tegenovergestelde van vol.
4 Zelfde als 26 horizontaal.
5 Een (oorspronkelijk Latijns) woord, dat „hetzelfde" betekent.
6 Klein ventje, dat veel in sprookjes voorkomt.
7 Afkorting van onder andere.
8 Niet hier en niet daar, maar toch......
9 Afkorting van Lagere School.
13 Wordt gevormd door voetgangers, fietsers, auto's, enzovoort.
14 Zeg je als je het koud hebt.
15 Muziekinstrument, lijkt op een viool, maar is veel groter.
17 Ander woord voor kip.
18 Zelfde als 14.
19 Bevreesd.
20 Uitstalkast.
22 Frans woord voor alstublieft en dan afgekort.
24 Muzieknoot.
25 Afkorting van: van goede getuigen voorzien. Lees je vaak in een advertentie.
28 Tegenovergestelde van vals.
30 Kort woordje voor daar.
33 Er gaan er vijf in een pond.
36 Naam van de eerste vrouw.
37 Speelgoed.
40 Afkorting van: en dergelijke.

WELKE NEDERLANDSE PLAATSEN ZIJN DIT?

ONS SPREEKWOORDEN-RAADSEL

Verticaal zeven woordjes invullen. Bij juiste oplossing komt op 1 horizontaal een spreekwoord te staan van 13 letters, dat een mislukking aanduidt.

1. Achtarm
2. Familiestuk
3. Pseudoniem
4. Onverschrokken
5. Doortrekken met zout
6. Overeenkomst
7. Aanzienlijk

De in de tussenvakjes van 1 horizontaal te gebruiken zes letters zijn
A E O G R V

WAT HOORT BIJ WAT?

In deze beide kolommen van elk tien woorden is er, links en rechts, telkens een woord, dat gevormd is uit precies dezelfde letters. Als er bijvoorbeeld aan de ene kant links zou staan: „nestor" en aan de andere kant rechts: „torens", dan horen die beide woorden bij elkaar, want van de letters van het woord „nestor" maak je immers „torens". Zoek nu eens de tien dubbele woorden op, die bij elkaar horen.

1. Panter	1. Vering
2. Parket	2. Palen
3. Talmen	3. Mantel
4. Regen	4. Delgen
5. Vinger	5. Roest
6. Lampen	6. Praten
7. Gelden	7. Palmen
8. Nesten	8. Neger
9. Alpen	9. Karpet
10. Stoer	10. Stenen

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

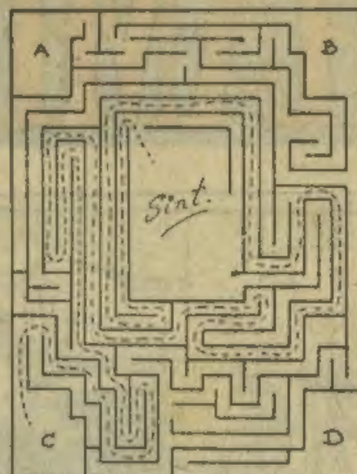
Spreekwoordenrebus

SMELTEN ALS SNEEUW VOOR DE ZON

Soms sta je 's morgens op in de winter en als je door je raam kijkt, zie je een witte wereld. Het heeft gesneeuwd. Wat een massa sneeuw op die daken, die velden, die takken van de bomen! Het lijkt een hele vracht. Maar kijk, het zonnetje gaat enige uren schijnen, het wordt warm en al dat witte goedje verandert met een in water. Tegen de zon houdt de sneeuw het niet uit, hij smelt weg. Zo gaat het soms met onze moeilijkheden ook. Plots lijkt het of ze snel kleiner worden en verdwijnen: of ze wegsmelten, zoals sneeuw wegsmelt voor de zon. Dan gebruiken we dit spreekwoord in meer overdrachtelijke zin.

KABOUTER-PUZZLE

```
A K E L A
B A N A A N
E N G   L E S
  T E   B E I
W E L L E N
O N S . S
```


WIE VINDT DE WEG?

48-PUZZLE

Ik heb het zELF gezien, zei EEN der kinderen, die op de tuinbank zaten. Weet u hoe? JokE EN ik kwamen net uit onZE School en die dwaZE VENter sloeg gEEN ACHT op het drukke verkeer. Zo kwam hij onder die auto. Vlak bij de rode gevEL Flitste EEN licht op en iederEEN kwam toegelopen.

11 + 1 + 1 + 6 + 7 + 1 + 8 + 11 + 1 + 1 = 48

RINEKE GOOCHEM HEEFT VIJFMAAL HET KAMPIOENSCHAP SCHOONSCHRIJVEN BEHAALD. DE NAMEN VAN DIE VIJF PLAATSEN WAAR ZIJ HAAR KAMPIOENSCHAP BEHAALDE, LIET ZIJ OP HAAR JASJE SCHRIJVEN. WELKE ZIJN DIE VIJF NEDERLANDSE PLAATSNAMEN?

HAMID de dappere SJEIK

1. De exprestrein uit Kaïro stopt aan het station van El Goza, waar Hamid met een auto op een passagier staat te wachten. Aandachtig neemt hij de weinige reizigers op, die de contrôle passeren, en zijn gelaat klaart op, als een blanke op hem toetreedt.

2. „U bent zeker mijnheer John Hartley," zegt de sjeik. „Mijn naam is Hamid en ik heb de opdracht u naar het Engelse gezantschap te brengen." „Prachtig!" zegt Hartley. „Dan gaan we terstond op weg." Maar het blijkt, dat de brug geblokkeerd is.

3. „Een gekke plaats om een wagen te laten staan," merkt Hartley op. „Waar is die ezel van een koetsier?" „De wagen lijkt wel leeg te zijn," zegt Hamid. „Ik zal het paard even opdrijven." Maar de wagen is niet leeg. Twee Arabieren wachten verdekt de sjeik op

4. Boem! De sjeik krijgt nog een glimp van een lange Arabier te zien, vóór er een knuppel op zijn hoofd neersuist. Bewusteloos slaat hij tegen de grond. Intussen heeft de tweede Arabier zich naar de auto begeven, waar hij Hartley met een revolver in bedwang houdt.

5. De Arabier, die Hamid heeft neergeslagen, grijnst, tevreden over zijn werk: „De sjeik van El Bashan zal ons niet meer lastig vallen." Hij laat Hamid liggen en springt met zijn makker bij Hartley in de auto. Daarbij rolt er een velletje papier uit zijn zak.

6. Enige minuten later herkrijgt Hamid het bewustzijn en probeert hij op te staan. Hij voelt eens aan de pijnlijke bult op zijn hoofd en krijgt dan het papiertje in de gaten. Het betreft niet minder dan een plattegrond van de schuilplaats der Arabieren.

